

Hvorfor er kommunal planlegging viktig for bibliotekene?

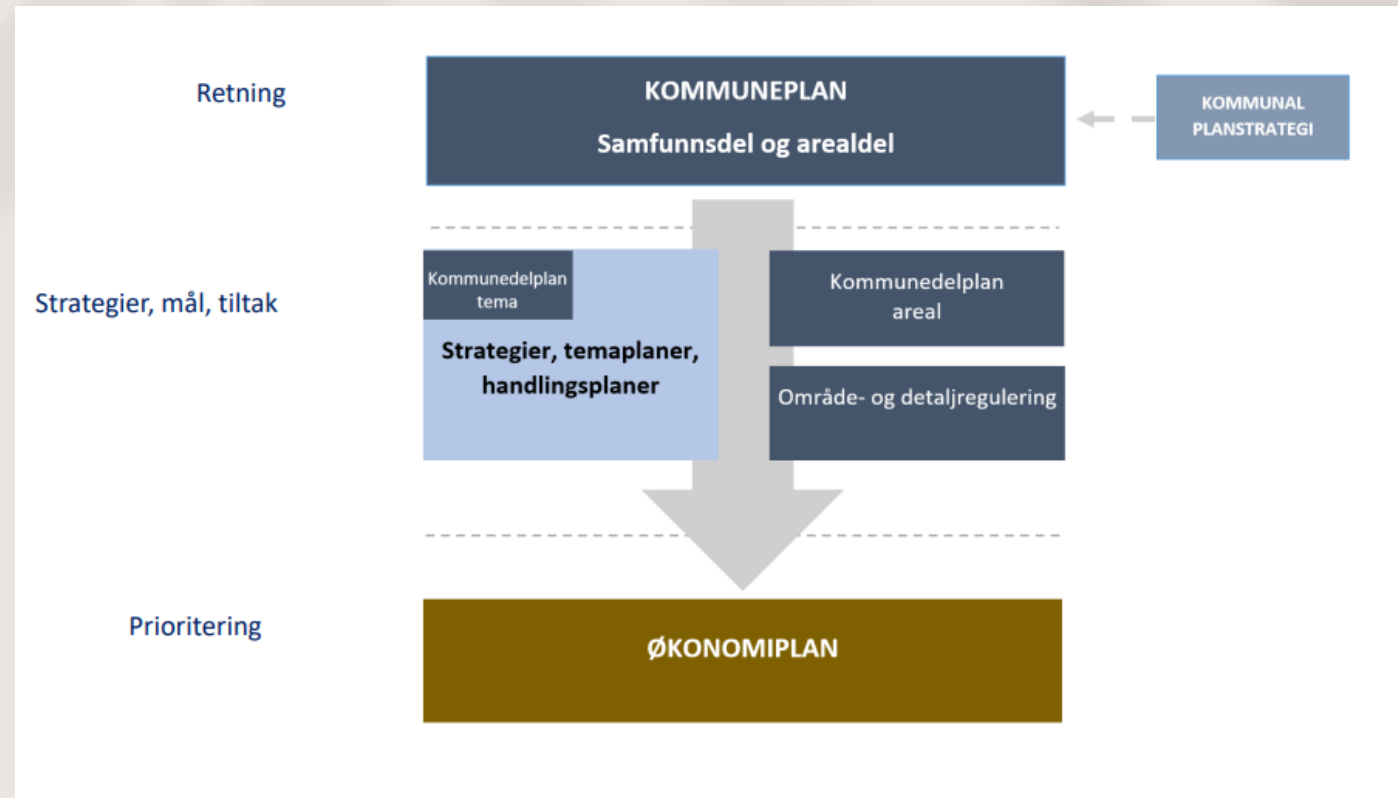
Marit Meløy, Várdu AS

12.3.24

Det kommunale plansystemet

- Kommunenes planverk består av flere nivåer, hvor hver del spiller en rolle i hvordan bibliotekene kan prioriteres.
- Planlegging er verktøyet kommunene bruker for å styre sin utvikling
- Mål og strategier for utvikling av lokalsamfunnet

Planstrategien

1

Lovpålagt verktøy for å drøfte og prioritere planoppgaver i kommunestyreperioden

2

Utarbeidelse av planer skal være **behovsstyrt** og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig

3

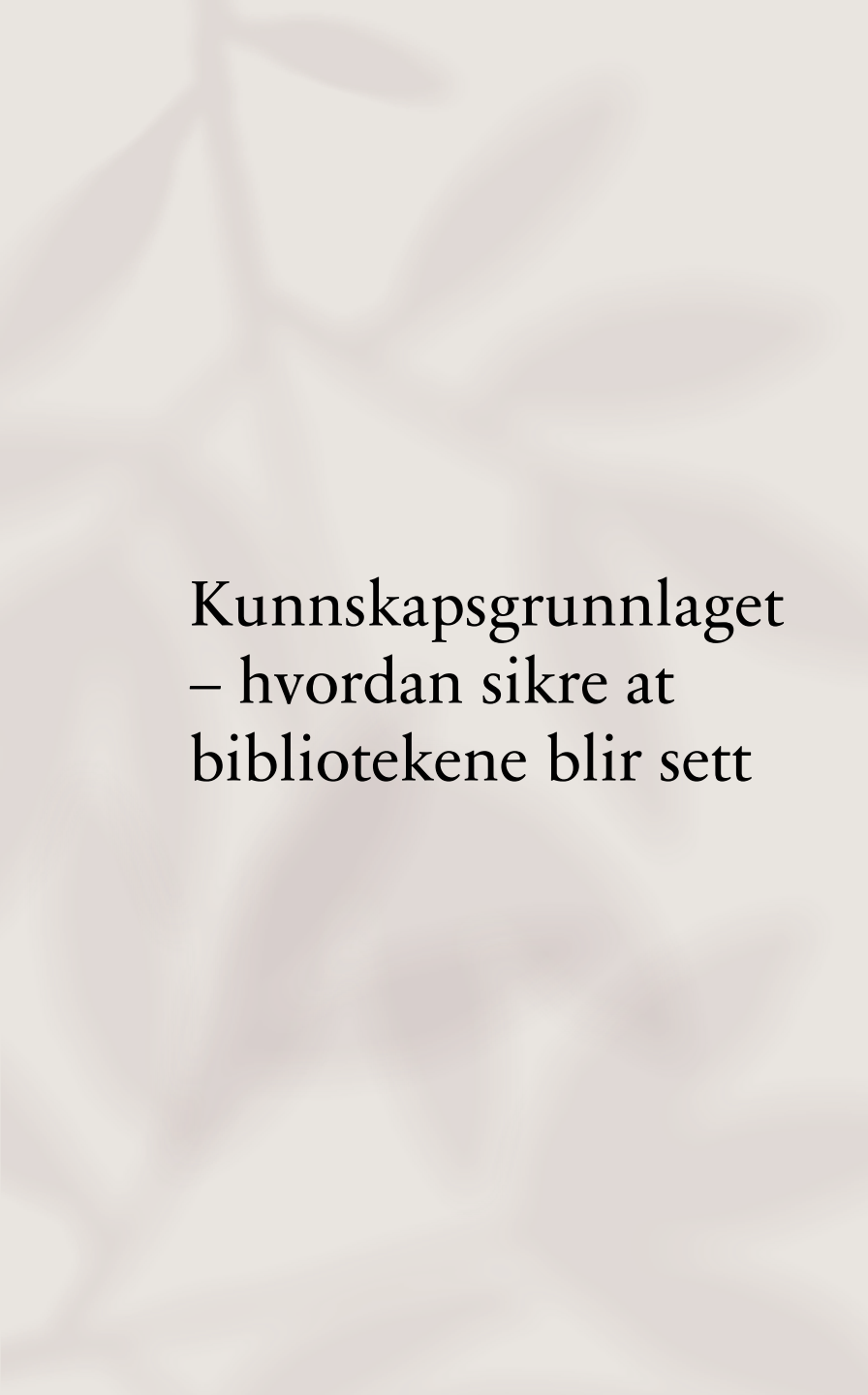
Er **kommunestyrets verktøy for prioritering av planarbeid**

4

Tar stilling til hele eller deler av **kommuneplanen** skal revideres, eller videreføres uten endringer

5

Er **førende for planarbeidet** som skal gjøres i kommunen i kommunestyreperioden

Kunnskapsgrunnlaget – hvordan sikre at bibliotekene blir sett

Et godt kunnskapsgrunnlag sikrer at beslutninger er treffsikre og tilpasset lokale behov

Bibliotekene bør sikre at de er en del av kunnskapsgrunnlaget for kommunal planlegging ved å dokumentere og synliggjøre sin betydning for lokalsamfunnet

Bruk nasjonale og regionale føringer for å argumentere for bibliotekets rolle

Kommuneplanens samfunnsdel – bibliotekenes strategiske forankring

- Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste plan
- Langsiktig perspektiv
- Samfunnsdelen er grunnlaget for alt annet planarbeid i kommunen
- Knytt biblioteket til overordnede mål og temaer
- Engasjer dere

Tema i Kommuneplanens Samfunnsdel	Hvordan biblioteket kan bidra
Utdanning og livslang læring	Tilby læringsressurser, språkkurs, studieplasser og digital kompetanseopplæring.
Kultur og identitet	Skape møteplasser for lokal kultur, arrangere forfattermøter, utstillinger og debatter.
Folkehelse og trivsel	Styrke sosial inkludering, tilby aktiviteter for barn, eldre og sårbare grupper.
Næringsutvikling og arbeidsliv	Tilby co-working-soner, tilgang til faglitteratur og støtte til gründere og fjernarbeidere.
Barn og unges oppvekstvilkår	Styrke leselyst, være en trygg møteplass og samarbeide med skoler og barnehager.
Digitalisering og teknologi	Gi opplæring i digitale verktøy, tilgjengeliggjøre digitale ressurser og støtte e-forvaltning.
Bærekraft og miljø	Fremme gjenbruk, tilby informasjon om miljøtemaer og ha bærekraftige arrangementer.
Inkludering og integrering	Være en arena for språkkafé, veiledning for innvandrere og inkluderende møteplasser.

Kommunedelplaner / temaplaner

Planer som konkretiserer og utdyper samfunnsdelen

Kan gjelde samfunnsområde, sektor, fagområde eller et spesifikt tema

Kommunene har stor frihet til selv å definere hvilke planer man skal ha

Bibliotekplan eller ikke?

Egen bibliotekplan

- Gir biblioteket en tydelig strategi og prioritet
- Styrker biblioteket som en selvstendig utviklingsaktør
- Ønske om å definere konkrete utviklingsmål for biblioteket

Integrering i andre planer

- Bibliotekene knyttes tettere til kommunens helhetlige mål
- Tverrsektoriell tilnærming
- Krever mindre administrativ oppfølging

Medvirkning

All kommunal planlegging skal legge til rette for nedvirkning, særlig for barn og unge

Medvirkning betyr ikke bare å høre på innspill, men skape en struktur hvor innspillene faktisk påvirker planene

Tenk gjennom hvem skal involveres og med hvilke metoder

Hvordan sikre bibliotekene en sterk posisjon

- Planforankring – Bibliotekene må være en del av kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplaner eller temaplaner
- Handlingsdelen og økonomiplanen – Strategisk forankring gir bedre muligheter å bli prioritert når ressursene skal fordeles
- Medvirkning – Bibliotekene må aktivt delta i planprosessen, og også involvere sine brukere